(لەمعە)ی بیست و شەشەم لە کتێبی (لەمعات)

بەشێک
لە بەیانەکانی
نوور

پەیامی قورئان

بدیع الزمان

سەعیدی نورسی

داینـاوە

فاروقی رسولایی

کردوویەتە بە کوردی

26499

Preview sample - page 1 of 5 - Soran University Academic Digital Library

پێشەکی

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین ، والصلاة والسلام علی افضل خلقه سیدنا محمد ، وعلی آله وصحبه اجمعین، والتابعین لهم بأحسان الی یوم الدین

جیهانی پیری جیهانێکه مرۆف تیایدا هەست بـه جۆرەها غـەریبی دەکـات .

کـاتێ یادی دۆستو خۆشەویستانی دێزایی‌ی تەمـەنی خـۆی دەکاتەوە ، دەبینێ بەشێکی زۆریان ئـەم دونیایەیان‌جێهێشتووەو کۆچی مالاوایی‌یان لێ کردووە . لێرەدا وەك غەریبێك خۆی دێتە پێش چاو ..

پاشـان ، هەرکات بە سـەرپێی‌یەکەوە بە پرووداوەکانی ژیانی پێشووی خۆیدا دەچێتەوەو لەگەڵ پاشماوەی تەمەنیا بەراوووردی دەکات ؟ دەبینێ بەشێکی کەمی ماوەو ، وا ئەمیش لەسەر رێگادایەو بەرەو کۆچی مالاوایی دەڕوات .. ئالێرەدا خـۆی لەبەردەم گرنگترین جـۆری غەریبیدا دەبینێتەوە . کەمی‌و زۆری‌ی ئەم غەریبی‌یەش دەگەڕێتەوە بۆ چۆنێتی‌ی ئەو دەوروبەرەی کـه مرۆڤی پیری تیـا دەژی‌و ، بۆ پلـەی

Preview sample - page 2 of 5 - Soran University Academic Digital Library

باوەڕی مرۆڤەکە خۆی • هەر لێرەشدا باوەڕی پاست پۆڵی گرنگی خۆی لە پەوتی ژیانی ئەو جۆرە مرۆڤانەدا دەبینێ •

ئەم چەرخەی ئێمە چەندین ئاڵوگۆڕی گەورەو گرنگی بە خۆیەوە دیوە ، چەرخێکە مرۆڤایەتی بەشێکی زۆری لە داب و نەرێتەکانی خۆی دەستکاری کردووەو ، بەشێکی تریشی لە ڕیشەکەن کردووە • هەر لە گەورەترین شتەوە کە پلەی مرۆڤایەتی تا دەگاتە چەندین شتی کۆمەڵایەتی ، زۆر بە ئاسانی بەسەردا هاتووە •

ئەوەی پاستیش بێ ، ئەو کاتەی مرۆڤ وەک سەیرکراو بە تەرازووەکانی ئامێرو بەرهەم نرخێنرا ؟ ئەو مرۆڤ هێنرایە خوارەوە • ئەو پلە بەرزەی کە تێکڕای ئەو بەدیهێنەری بۆی ناردبوو ، دابوویەو ، بەو پێیە بەسەر بەشەکانی تری بوونەوەردا بەرزی کردبۆوە •

ئەم پلە داگرتنەش هەر لە (لەباربردنی) کۆرپەلە (جنین)وە گرتوویەتەوە تا دەگاتەوە پێز نەگرتنی پیرانو بە کەم تەماشاکردنیان •

ئەوانەی سایەی خواناسیو باوەڕ بە پۆژی دوایی نەیگرتوونەتەوەو بێ بەشن لە پووناکیی ئیمان ، ئەوانەن نرخی مرۆڤ دەهێننە خوارەوەو لەهەموو قوناغێکی تەمەنیا چەند پلەیەک دایدەگرن • ئەوەتا دەبینیو دەبیستیو لە گۆڤارو پۆژنامەکاندا دەخوێنیەوە کە هەر لە سەرەتای پەیدا بوونی ژیانەوە لە ئادەمیزاددا ، کە هێشتا ئاوەڵەو کۆرپەلەیەو چاوەڕوانیی ئەوە دەکات کە ئەویش جێگایەکی لە ژیاندا ببێ ، هەر لەم قۆناغەوە ، لە چەندین وولاتی جیهاندا یاسای تایبەتی بۆ لەباربردن (الاجهاض)ی دادەنرێو ، لە لایەن بەشێکی گاڵتە بێنەکراوی

Preview sample - page 3 of 5 - Soran University Academic Digital Library

کۆمەڵگانیشیانەوە پشتگیری دەکرێ • لە کاتێکا کە لە ئاینی ئیسلاما مافی ژیانی هەیەو ، وەك مرۆڤێکی تەواو مافی یاسایی خۆی بۆ دیاری کراوە(١) •

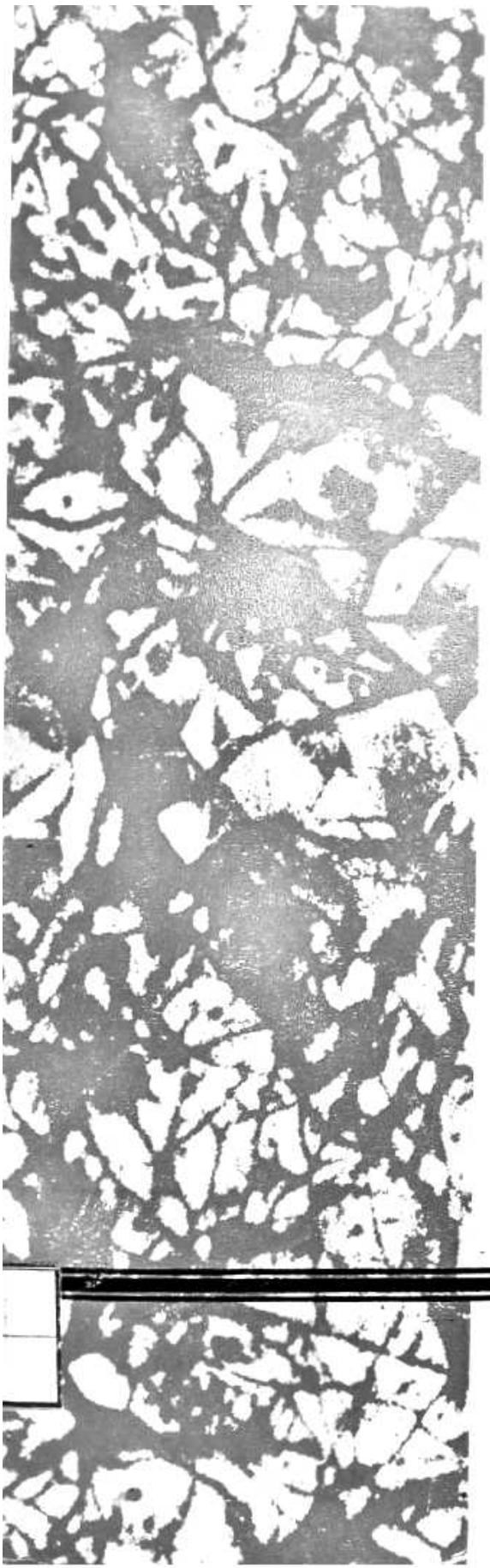
---

(١) وەك ئەم مەسەلانەی خوارەوە :

أ ـ هەر ئافرەتێکی سك‌پڕ تاوانێکی وای لەسەر چەسپا دیان پیانانی خۆی ، وە چ بە شایەت دانی شۆڵەی کوشتن بێت ، ئەوە ئەو فەرمانەی لە ناکرێ تا منداڵەکەی نەبێ ، وە بە لای هەندێ تا لە شیریش دەیبڕێتەوە •• بۆ زیادە ئاگا ئەم کتێبانە بکە : «مغني المحتاج» ج / ١٥٤ ، « التشريع الجنائي الاسلامي » ج/ ٧٦٤ •

ب ـ لە باسی میراتیشدا ، هەرکات پیاوێك مردو بوو ، وە ئەو سکەیش ئەگەر سك نەبوایەو هاوبەشی تری دەبوو لە میرات بەرکەوتندا ، لە لای هەندێك لە زانایانەوە دەبێ بەشکردنی میراتی بخرێ تا منداڵەکە دەبێت ، چونکە نازانرێ کوڕ دەبێ یان کچ ، یەکێك دەبێ یان زیاتر • بەڵام هەندێکی تر لە زانایان دەڵێن : بەشێك لەو میراتەی بۆ دادەنرێو ئەوی تریشی دابەش دەکرێ بەسەر میرات بەرانی تردا ، بەڵام لێرەشدا ئایا ئەو بەشەی بۆی دادەنرێ چەندەیە ؟ بۆ ئەمە ، هەندێکیان لایان وایە بەشی چوار کوڕ یان چوار کچ کامیان زۆرتر دەبوو ئەوەی بۆ دادەنرێ ، هەندێکی تر لای وایە سێ کوڕ یان سێ کچ ، تا دەگاتە ئەوەی کە دەڵێن : بەشی کوڕێك یان کچێکی بۆ دادەنرێ هەر کامیان زیاتری دەکەوت لە مەسەلەکەدا • خۆ ئەگەر پاش لەدایك بوون دەرکەوت لەو ئەندازەیە زیاترن ، ئەوە بەشەکەی لە میرات بەران دەسێنرێتەوە ! بڕوانە : (مغني المحتاج) ج/٣ ص/٢٨ ، شرح السراجيه ص ١٢٧ الميراث المقارن ص ٢١٣ • حكم الميراث في الشريعة الاسلامية ص ١٧٨ ، بەشکردنی میرات ل ١٢٤ •

Preview sample - page 4 of 5 - Soran University Academic Digital Library

★ جیهانی پیری جیهانێکه مرۆڤ تیادا هەست به جـۆرەها غەریبی دەکـات ٠٠ کەمی و زۆری ئەم غەریبی یانەیش دەگەڕێتەوە بۆ چۆنێتی ی ئەو دەوروبەرەی مرۆڤی پیری تیا دەژی و ، بۆ پلەی باوەڕی مرۆڤەکە خۆی ٠ وە هەر تەنهـا باوەڕی ڕاستە کە دەتوانێ ڕۆڵی گرنگی خۆی لە ڕەوتی ژیانی ئەو جۆرە مرۆڤانەدا ببینێ و دەرگاکانی هیواو ئومێدیان بۆ بخاتە سەر پشت ٠

★ ئـــەم پەیامەیش دەستی پیرانو هـــەموو خوێنەرێکی تر دەگرێ و دەیانباتە سەر کانیاوە ڕوونەکەی ئەو باوەڕە ڕاستەی کە ئەم کارانە ئەنجام دێنێ ٠

2000

نرخی دینارێکی دووسەدو پەنجا فلسە

مطبعة الحوادث ـ بغداد ت ٤١٥٢٦٨٥

Preview sample - page 5 of 5 - Soran University Academic Digital Library